

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΕΡΑΘΛΗΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΤΕΥΧΟΣ 20
ΟΚΤ.-ΝΟΕΜ.-ΔΕΚΕΜ. 1991
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: 100 δρχ.

ΤΟ ΑΔΑΜΑΝΤΟΡΥΧΕΙΟ

Σε περασμένο τεύχος μας ο Νίκος Μπαρτζελάς μας είχε περιγράψει τις πτήσεις του στην Λοστα της Ιταλίας. Η Λοστα είναι ξακουστή για το χειμερινό κύμα όρους της. Όμολος θέλει να κάνει διαμάντι ύψους πηγαίνει στην Λοστα. Ιως όμως να πρέπει να προσθέσουμε τις λέξεις "...μέχρι σήμερα".

Τα τελευταία δύο χρόνια υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για υπαρξη αδαμάντων στον εναέριο χώρο της Εδεσσης. Ιδιαίτερα τον χειμώνα που μας πέρασε οι Εδεσσαίοι αντιμετωπίσαμε το κύμα όρους μας συστηματικότερα. Αρχίζαμε να δημιουργούμε αρχείο με συστηματικές παρατηρήσεις, φωτογραφίες, βίντεο, αλλά το σημαντικότερο, κάναμε και αρκετές πτήσεις στο νανό.

Το αδαμαντορυχείο βρίσκεται ακριβώς πάνω από το αεροδρόμιο της Εδεσσης στα υπήνεμα του όρους Βόρρα (Καιμακ-τσαλάν). Το δε εκπληκτικό είναι ότι βρίσκεται συνήθως, ακριβώς πάνω από τον διάδρομο απογείωσης. Ήταν κανονικά εκτόξευση με Βινοζ (MEA) σε φέρνει κατ' ευθείαν μέσα στις αναταράξεις του ρότορα και από εκεί, στην στρωτή ροή του κύματος όρους.

Η επισοδιακή αερορρυμούλκηση μέσα στην στενή κοιλάδα της Λοστα και ταυτοχρόνως μέσα στις τρελές αναταράξεις του ρότορος (που περιγράφει τόσο γραφικά ο Μπαρτζελάς) δεν απαντείται στην Εδεσσα. Εκτόξευση κατ' ευθείαν από το έδαφος στο κύμα. Μερικές φορές μάλιστα έγιναν πτήσεις σαν απλό παγγύδι εισόδου στις αναταράξεις. Όμολος δεν έχει μπει με ανευόπτερο μέσα σε ρότορα, μαθαίνει ότι όσο και να έχει σφίξει τις ζώνες του, θα κτυπήσει το κεφάλι του στην καλύπτρα. Οι ζώνες χρειάζονται και άλλο σφίξιμο.

Το υψόμετρο του αεροδρομίου της Εδεσσης είναι 600 μέτρα. Οι μέχρι σήμερα πτήσεις περιορίστηκαν γύρω στα 2.000 μέτρα από τον διάδρομο. Για μεγαλύτερο ύψος χρειάζεται οξυγόνο. Το νανό δείχνει να πηγαίνει πολύ σε ύψος. Οι φωτογραφίες των φακοειδών είναι ιδιαιτέρως ενθαρρυντικές.

Η καλύτερη περίοδος για το κύμα είναι οι δύο πρώτοι μήνες του χρόνου. Το νανό διατηρείται τότε πολλές συνεχείς ημέρες. Τέτοιες μέρες καταγράψαμε για περιτέρω μελέτη. Επιλέγαμε σε μία πλήρη μελέτη τεκμηριωμένη με παρατηρήσεις και φωτογραφίες. Άλλα λογαριάζαμε χωρίς τον ξενοδόχο!

Δυστυχώς η περίοδος που μας ενδιέφερε συνέπεσε με πλήρη ανυπαρξία στοιχείων από τον σταθμό ανωτέρας ατμοσφαίρας της θεσσαλονίκης. Η Λόθινα και το Πρίντεζι δεν εξυπηρετούν μελέτη ενός τόσο τοπικού φαινομένου. Ελλείψει ραδιοβολήσεων, ο δύνεις σε κάθε ύψος είναι άγνωστος, αλλά κυριώτερη είναι η έλλειψη της καθ' ύπος κατανομής της θερμοκρασίας που θα μας επέτρεπε να εκτιμήσουμε τις συνθήκες ευσταθείας των στρωμάτων της ατμοσφαίρας.

Με λόγη μας λοιπόν, περιοριστήκαμε στην μελέτη μόνο των συνοπτικών χαρτών, που έθεσε στην διαθεσή μας ο φίλος μας μετεωρολόγος Τάσος Αρνιακός. Η πλήρης μελέτη θα περιμένει το επόμενο έτος.

* * *

Από τους συνοπτικούς χάρτες επιφανείας προκύπτει αμέσως ότι μας είναι τελείως άχρηστοι. Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις οι άνεμοι ήταν πολύ ασθενής για να προδίδουν το κύμα. Άλλα και στους χάρτες των 850 hPa, που αντιστοιχούν στο ύψος της κορυφογραμμής, πάλι η εικόνα δεν είναι πολύ σαφής.

ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΚΑΠΕΤΑΝΑΙΟΙ ΣΤΗΝ ΦΟΥΡΤΟΥΝΑ ΦΑΙΝΟΝΤΑΙ

Για το τεύχος αυτό είχαμε πολλές ειδήσεις και ενδιαφέροντα θέματα από την δραστηριότητα των αεραθλητών μας. Γιαυτό και τα μη επίκαιρα θέματα πρέπει να περιμένουν το προσεχές τεύχος.

Το χαρακτηριστικό της περιόδου που διενύουμε είναι η καλή συνεργασία μεταξύ των δρώντων σωματείων των ομοσπονδοποιημένων αεραθλητών.

Οι καιροί είναι δύσκολοι, αλλά η προσαρμοστικότης των σωματείων θαυματοποιός. Παροξυσμοί χονδροκεφαλίας είναι ανύπαρκτοι στον κύκλο μας.

Οι σύγχρονες λύσεις στα προβλήματά μας είναι κοινώς αποδεκτές. Δεν υπάρχουν ευκολά χρήματα που να επιτρέπουν νεοπλούτιστικα μεγαλεία. Το τεύχος μας αυτό δίνει μία εικόνα της volkokureμένης δουλειάς που γίνεται στον χώρο μας.

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 19

Το τεύχος 19 του περιοδικού μας διενεμήθη χέρι-χέρι αποκλειστικά σε εκπαιδευτές ανεμοποίας. Άν κάποιος εκπαιδευτής δεν το έλαβε, υπάρχουν περισσότερα τεύχη στα χέρια του διευθυντού σχολής Π.Κονιδάρη, του Μ.Πουλικάκου και του Κ.Πικρού. Ζητείστε το.

Απολύτως σαφής είναι η εικόνα στους χάρτες των 500 hPa. Το ισχυρό ρεύμα που δημιουργεί το κύμα όρους φαίνεται καθαρά σε κάθε περίπτωση. Αυτό είναι ιδιαιτέρως ενθαρρυντικό. Προδίδει ότι το κύμα, που εκμεταλευτήκαμε μέχρι τώρα σε μικρά ύψη, πρέπει να φθάνει πολύ ψηλότερα.

Μία τυπική βαρομετρική κατάσταση που εμφανίζεται έμφονα στις περιπτώσεις που εξετάσαμε (4 ημέρες του Φεβρουαρίου και Μαρτίου) είναι το "Χαμηλό των Καρπαθίων". Πρόκειται για ένα εκτεταμένο χαμηλό βαρομετρικό με κέντρο την περιοχή βορειας της Ρουμανίας (και μέχρι την Κριμαία) το οποίο εμφανίζεται στους χάρτες όλων των υψών. Αντιθέτως μικρότερα χαμηλά, που μπορεί να εμφανίζονται στην περιοχή μας, βρίσκονται μόνο στους χαμηλούς χάρτες. Στον χάρτη των 500 εξαφανίζονται, ή εκφυλίζονται σε τραφ χαμηλής πιέσεως.

Το "Χαμηλό των Καρπαθίων" προκαλεί στο ύψος των 500 hPa ανέμους τάξεως 40 κόμβων και διευθύνσεων του ΒΔ τομέως. Αναλόγως του αν ο άνεμος είναι βορειότερος ή δυτικότερος αναπτύσσεται στην Εδεσσα διαφορετικού τύπου κύμα όρους.

1. Άνεμος Β τομέως

Στην περίπτωση αυτή ο άνεμος είναι σχεδόν κάθετος στην κορυφογραμμή Πιλαρίτσας-Οσμανάκου, υψομέτρου τάξεως 1.800 μέτρων. Το wave είναι παράλληλο με την κορυφογραμμή. Το μήκος κύματος είναι μεγάλο. Ο ρότορ είναι πολύ έντονος αλλά συχνά βρίσκεται ψηλότερα από το ύψος απαγγιστρώσεως με ΜΕΛ.

2. Άνεμος Δ τομέως

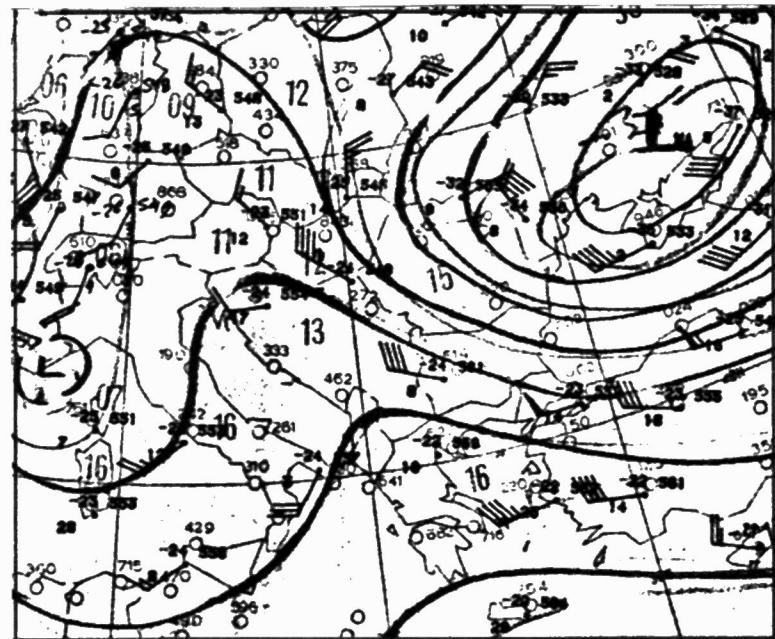
Στην περίπτωση αυτή ο άνεμος είναι σχεδόν παράλληλος με την κορυφογραμμή Πιλαρίτσα-Οσμανάκου, και το κύμα δημιουργείται από το ύψωμα του Άγ. Αθανασίου, υψομέτρου τάξεως 1.400 μέτρων. Το wave είναι μικρού μήκους κύματος. Ο ρότορ βρίσκεται χαμηλά έτσι ώστε η εκτόξευση γίνεται μέσα του.

***

Άυτά τα ολίγα προκαταρτικά στοιχεία μπορούν να βοηθήσουν στην καλύτερη πρόβλεψη των ημερών κύματος όρους στην Εδεσσα. Ηδη ο Γιάννης Δήμας έχει αφίσει το ανεμόπτερο του (το Κα-6) στο υπόστεγο της Εδεσσας και ετοιμάζεται για να απολαύσει το χειμερινό wave. Ο Ν. Μπαρτζελάς κάνει και αυτός σχέδια και ελπίζει να μιλάει στο μέλλον γιά την Εδεσσα όπως και για την Aosta. Οι Εδεσσαίοι που έχουμε ήδη πετάξει στο wave είμαστε φέτος πανέτοιμοι. Άς μην ξεχνάμε ότι η Εδεσσα διαθέτει εφέτος δύο ανεμόπτερα Blanik που είναι ακροβατικών προδιαγραφών. Ικανά να αντιμετωπίσουν της ισχυρότερες αναταράξεις.

Το κυμικό σε όλη αυτή την υπόθεση είναι ότι, ενώ τα παλιά χρόνια σταματάγματε τις πτήσεις το χειμώνα περιμένοντας με ανυπορούνσια το επόμενο καλοκαίρι, τώρα, είναι ο χειμώνας που περιμένουμε να έρθει.

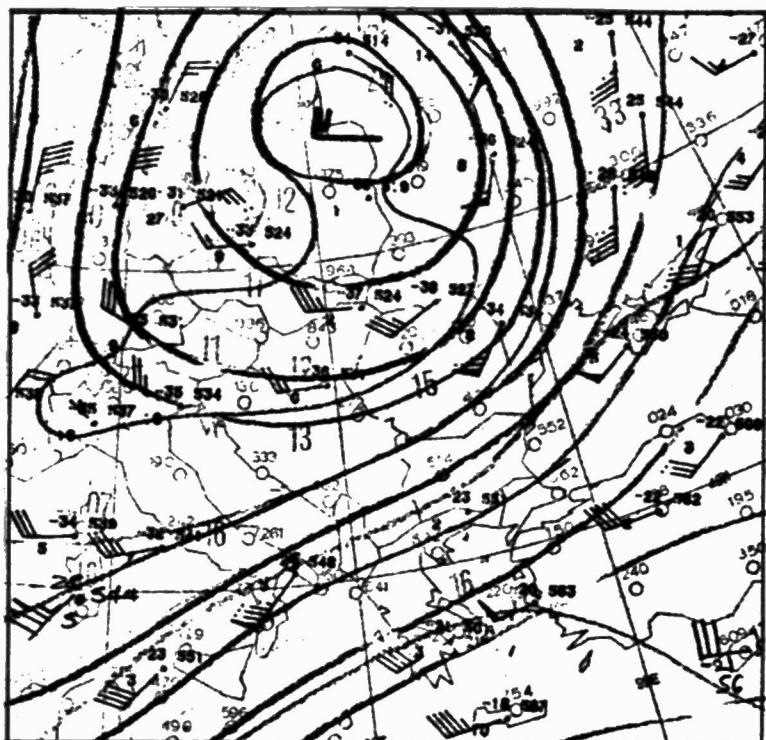
Ι.ΚΛΗΜΕΝΤΙΔΗΣ - Κ.ΠΙΚΡΟΣ

28.2.91 ώρα 12.00 ύψος 500 hPa

Το Χαμηλό βρίσκεται στα υπήνερα των Καρπαθίων, στην περιοχή της Κριμέας και προκαλεί ανέμους του Β τομέως τάξεως 40 κόμβων.

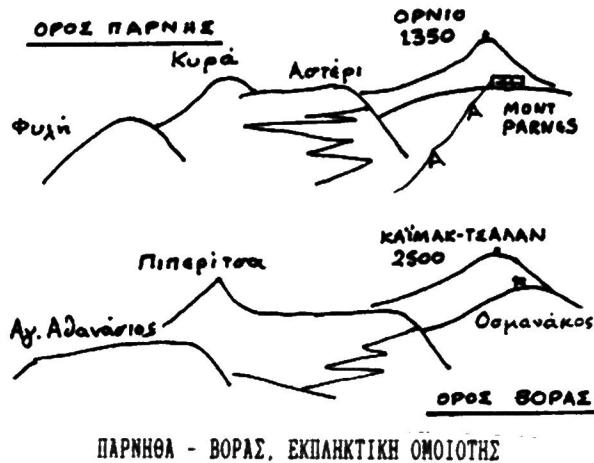
Στην Εδεσσα τα λένις (*Lenticularis* χαιδευτικά) βρίσκονται ακριβώς πάνω από το αεροδρόμιο, με διεύθυνση ΒΔ-ΝΔ. Ο άνεμος στο έδαφος είναι της τάξεως των 50 χλμ/ω, πράγμα που δεν φαίνεται στον αντίστοιχο χάρτη επιφανείας. Ο ρότορ είναι σε ύψος 350 μ από τον διάδρομο. Τα λένις αποτελούν ένα προκλητικό πολυόροφο όγκο.

14.2.91 ώρα 12.00 ύψος 500 hPa

Το Χαμηλό βρίσκεται βορειώς των Καρπαθίων, στην Πολωνία και προκαλεί ανέμους του Δ τομέως τάξεως 70 κόμβων.

Στην Εδεσσα τα λένις βρίσκονται πάνω από το αεροδρόμιο, με διεύθυνση 20-200. Ο ανεμος στο έδαφος ΔΒΔ 40 χλμ/ω με ριπές. Ο ρότορας είναι πολύ χαμηλά.

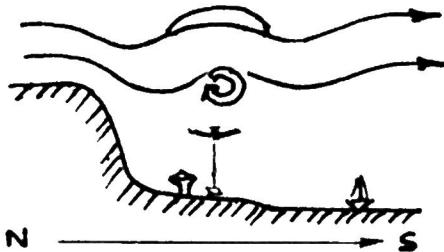

ΠΑΡΝΗΘΑ - ΒΟΡΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΟΜΟΙΟΤΗΣ

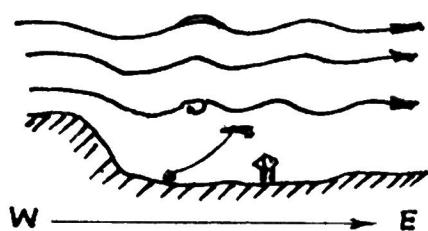
Δουλεύοντας την μελέτη του κύματος όρους διαπιστώσαμε ότι το ανάγλυφο των δύο βουνών έχει εκπληκτικές ομοιότητες. Μιά ματιά στα σχήματά μας θα σας πείσει. Άλλαζει μόνο λίγο η κλίμαξ. Από πλευράς όμως κύματος η συμπεριφορά είναι η ίδια.

Το κύμα της Πάρνηθας, που το δουλεύουμε χρόνια είναι και αυτό δύο τύπων. Το κύμα που παράγει με B ανέμους το κύριο βουνό το συναντούμε από ύψος 600 μέτρων, λίγο βορειότερα από το Τατόι. Άντιθέτως, το κύμα που παράγει με Δ ανέμους το ύψωμα της Φυλής το συναντούμε σαν πολλά κύματα στην περιοχή Τατού και σε ύψος τάξεως 200 μέτρων και πάνω.

Το B κύμα του κυρίως βουνού, έχει συχνά νέφος ρότορ. Το Δ κύμα που έρχεται από την Φυλή, δεν έχει ποτέ νέφη και το ωάξιμό του θέλει ιδιαίτερη τέχνη.

Τοπή B-N με άνεμο του B τομέως.

Τοπή Δ-Δ με άνεμο του Δ τομέως.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΑ ΣΤΗΝ ΕΔΕΣΣΑ

Τους τελευταίους δύδεκα μήνες η δραστηριότητα των μελών της ΑΝΑΑ στο ανεμοδρόμιο της Παναγίτσας στην Εδεσσα ήταν αξιοσημείωτη. Έγιναν πέντε οργανωμένες εκδρομές, μία τον περσινό λύγουστο, μία το Πάσχα, μία τον Ιούλιο και δύο τον φετινό λύγουστο. Σε αυτές πέταξαν συνολικά 8 πτυχιούχοι, 3 σολίστας, 2 μαθητές και 2 μέλη. Οι πτήσεις ήταν περισσότερες από 225 και οι διάρκειες και επιδόσεις αξιοσημείωτες.

Οι εκδρομές αυτές δημιούργησαν ένα άριστο κλίμα μεταξύ των μελών των δύο σωματείων και έδωσαν την ευκαρπία τους Αθηναίοις ανεμοπόρους να γνωρίσουν αεραθλητές από την Καστοριά, την Θεσσαλονίκη τα Ιωάννινα και τις περιοχές γύρω από την Εδεσσα.

Τρεις Αθηναίοι εκπαιδευτές είχαν την ευκαρπία να γνωρίσουν, να πετάξουν, να εκπαιδεύσουν και να ανταλλάξουν εμπειρίες με περισσότερα από 50 άλλους ανεμοπόρους από όλη την Ελλάδα. Το γεγονός αυτό το βοήθησε η διοργάνωση της Πανελλήνιας Ανεμοπορικής Σχολής ΑεροΠροσκόπων (ΠΑΣΑΠ), στην οποία συμμετέχουν πρόσκοποι από όλη την Ελλάδα. Η ΠΑΣΑΠ έγινε δύο φορές στο διάστημα αυτό. Οι εκπαιδευτικές πτήσεις στις δύο αυτές σχολές ήταν περίπου 280 από τις οποίες οι 45 έγιναν με εκπαιδευτές της ΑΝΑΑ.

Οι Γ. Δήμας, Α. Πικρός και Η. Τζιτζίδης θυγάτινοι διαθέσιμοι στην πλώθεση στο ανεμόπτερο Bergfalke II, και ο Γ. Δήμας γνώρισε την χαρά και του Blenik L3. Οι Γ. Γκρίτσης και ο Διονύσης Ρουμπάκης πέταξαν Solo με το Bergfalke και με το ΚαβCR και οι Κώστας Βράκας, και Φίλιος Πικρός πέταξαν Solo με το Bergfalke.

Οι Μπάρης Πασσαλής, Λατώνης Μακρογκίκας και Μάρκος Σιώτος ολοκλήρωσαν την εκπαίδευση για να θυγάτινοι διαθέσιμοι και στο Βίντζι αλλά ο ρυπαίος άνεμος την τελευταία ημέρα τους εμπόδισε να θυγάτινοι Solo. Η Λάκυστις και οι Λατώνης και Στέλιος Παπασταθόπουλος πέταξαν αρκετές εκπαίδευτικές πτήσεις και η Τσαλί Δήμα και ο ενδεκάχρονος Δημήτρης Δήμας έκαναν πτήσεις εθισμού.

Οσοι πέταξαν με το Bergfalke το συμπάθησαν ιδιαίτερως. Οι Γ. Δήμας και Α. Ρουμπάκης θυγάτινοι διαθέσιμοι χειριστές στο Βίντζι (ορθή εθεσσαϊκή απόδοση του αγγλικού όρου winch) και ο Γ. Γκρίτσης έκανε έλξεις με επιτήρηση.

Οι επιδόσεις που ξεχώρισαν ήταν 2 πεντάρα του Γ. Δήμα, μερικές πτήσεις ελεύθερης διαδρομής 40 - 60 χλμ των Γ. Δήμα και Δ. Ρουμπάκη με επιτευχθέντα βαρογραφημένα ύψη 2950 μέτρων και 2650 μέτρων αντιστοίχως και μερικές δύναρες πτήσεις που άγγιξαν τα 2000 μέτρα των Η. Τζιτζίδη, Κ. Βράκα, Α. Πικρού και Φ. Πικρού. Ο τελευταίος έκανε το πρώτο του δύναρο μόλις στο τέταρτο του σόλο.

Μια σύντομη απεικόνηση του όγκου της συνεργασίας Αθηνών - Εδεσσας μας δίνει ο κατωτέρω πίνακας:

Εκπαιδευτές	Σόλο Βίντζι	Εκπαιδευθέντες
Γ. Δήμας	Γ. Γκρίτσης	Χ. Πασσαλής
Α. Πικρός	Δ. Ρουμπάκης	Α. Μακρογκίκας
Η. Τζιτζίδης	Κ. Βράκας	Α. Λρχιμανδρίτη
	Φ. Πικρός	Μ. Σιώτος
		Σ. Παπασταθόπουλος
		Α. Παπασταθόπουλος

Εθισμοί	Χειριστές Βίντζ	Εκπ.χειρ.Βίντζ
Α. Δήμα	Γ. Δήμας	Γ. Γκρίτσης
Δ. Δήμας	Δ. Ρουμπάκης	

Οσοι πέταξαν τα δύο καλοκαίρια και κυρίως τον 8/91 γνώρισαν τι θα ήταν σταθερό βερμικό 5-8 m/s και κυρίως ο Δ. Ρουμπάκης που έθασε σε ώρα 2650 μ σε διάστημα λιγότερο από 20 λεπτά. Οι επικρατούντες στοιχοί ανατολικοί άνεμοι επέτρεψαν στους περισσότερους να γνωρίσουν τα δυναμικά του Κατιμακτσαλάν στα οποία έκαναν δυνατές πτήσεις κατά μήκος των οροσειρών σε απόσταση μεγαλύτερη από 20 χλμ..

Χαρακτηριστικό της όλης προσπάθειας είναι το γεγονός ότι, ενώ στην αρχή οι Αθηναίοι αποτελούσαν δυοθόσταχτο εκπαιδευτικό θάρος στους ώμους των Εδεσσαίων εκπαιδευτών, κατά το τέλος της περιόδου μεγάλο θάρος της προσπάθειας σήκωσαν και οι ίδιοι οι Αθηναίοι σαν εκπαιδευτές και χειριστές ΜΕΑ. Ο στόχος είναι να είναι τόσο καλός ο συντονισμός των ανεμοπόρων, ώστε να μην ξεχωρίζει κανές από που βαστάει καθενός η σκούφια.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΣ

ΟΙ ΑΝΕΜΟΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΔΕΣΣΑΣ ΠΕΤΑΞΑΝ ΚαβCR

Κατά την διάρκεια των τελευταίων δύδεκα μηνών οι ανεμοπόροι της Εδεσσας Ιωσήφ Σινιόσογλου, Άλεκος Στανίσης, Γιάννης Κλιμεντίδης, Μάκης Κυνοταντινίδης, Τίμης Παπαδόπουλος, Γιώργος Πολυχρονίδης και Τίμος είχαν την ευκαιρία να πετάξουν με το μονοθέσιο ανεμόπτερο ΚαβCR του μέλους της ΛΑΔΑ Πάτρας Δήμα το οποίο το τελευταίο δίμηνο παρέμεινε λόγω φόρου πτήσεων στην Εδεσσα.

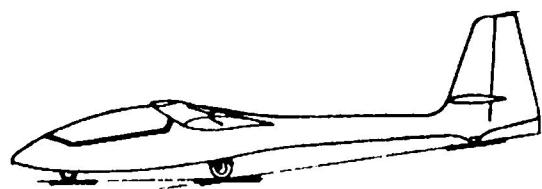
Τις περισσότερες πτήσεις έκαναν οι Γ. Κλιμεντίδης και Τίμης Παπαδόπουλος ο οποίος ήδη ανέθεσε στον Γ. Δήμα να του βρει ένα Καβ στην Γερμανία. Ο Τίμης και ο Γιάννης ήδη ονειρεύονται τα ταξίδια που θα κάνουν παρέα.

ΕΔΕΣΣΑΙΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Οι Εδεσσαίοι εκπαιδευτές Στανίσης και Κλιμεντίδης ήρθαν το καλοκαίρι στην Αθήνα για να μετεκπαίδευθούν στην αερορρυμούλκηση.

Κατά την σύντομη παραμονή τους, ερμήθησαν στα μυστικά της εκπαίδευσης στην αερορρυμούλκηση ώστε να ευθυγραμμιστούν με τους Αθηναίους συναδέλφους τους.

Είναι ευνόητο ότι και οι λοιποί χειριστές της Εδεσσας είναι ευπρόσδεκτοι στο Τατόι.

ΤΟ RODA ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Σχετικά με δύο γράμματα στο τεύχος 18 περί των ανεμοπότερων Roda, ελάβαμε από την Αερολέσχη Πατρών μία πολύ κατατοπιστική επιστολή, γραμμένη με πολύ κέφι.

Ο πρόεδρος της αερολέσχης Σπήλιος Παπαγγελής, μετά την εύστοχη εισαγωγή ότι "επιδέξια στολίζετε της σφίνες σας" μας ενημερώνει ότι το Roda των Πατρών "δεν εξηρανθίζει μυστηριώδης, όπως εγράψατε" αλλά μετεφέρθη και φιλάσσεται με προσοχή σε μεγάλη αποθήκη μέλους του συμπατέου.

Η ειδηση αυτή είναι πολύ ευχάριστη και έρχεται να διαλύσει τους φόβους περί καταστροφής του υλικού. Οι φόβοι αυτοί προήρχοντο από τον ΣΠΑ ο οποίος και είχε ζητήσει από την Ανεμοπορική Ομοσπονδία να παραλάβει το "εγκαταλελημένο" στον Άραξο Roda προς "διάσωσιν". Την μυστηριώδη "εξαφάνιση" ανέφερε ο Η. Σοφιανός που θα το παρελάμβανε.

Σε τηλεφωνική μας επικοινωνία με την Πάτρα, μάθαμε περισσότερες λεπτομέρειες. Η Αερολέσχη Πατρών επιβιώνει να κρατήσει το Roda σαν εκθεσιακό υλικό, κάνοντας την απαραίτητη συντήρησή του.

Η παραμονή του Roda στην Πάτρα είναι προτιμηταία από την συγκέντρωση όλου του υλικού στην Αθήνα. Μέλη του ΣΠΑ, ως γνωστόν, παρέλαβαν από τα Σιάννενα τα δύο Cenka και περιμένουμε να δούμε το καθεστός στο οποίο θα περιπλένει το υλικό του ΣΠΑ (κυρίως το ειδικτησιακό). Ο ΣΠΑ θα πρέπει να θεσπίσει πάγιες διαδικασίες για την διακίνηση και χρήση του υλικού από τα μέλη του, διαδικασίες που να τις γνωρίζουμε όλοι οι συνεισφέροντες υλικό.

Και οι μεν Πατραίοι ανταπεκρίθησαν ευθαρσώς και επαξίως "στις σφίνες μας" δεν συνέβη όμως το ίδιο και με τους θεσσαλονίκες. Περιμένουμε από τον φίλο μας Άντωνη Κουτσουδάκη να μας ενημερώσει εγκύρως περί της τύχης και του μέλλοντος του Bocijan που προ ετών η Ομοσπονδία έστειλε στην θεσσαλονίκη για το Κιλκίς. Οι ανεπίσημες πληροφορίες που έχουμε είναι ότι μάλλον θα πρέπει να μας στείλει ευθυγράφημα.

ΑΕΡΟΣΤΑΤΙΣΜΟΣ

Ένας μεγάλος πυρήνας μπαλονιστών δημιουργείται στην θεσσαλονίκη. Άλγες μόνο πληροφορίες φθάνουν στην Αθήνα.

Τον Απρίλιο έκανε την παρθενική του πτήση το αερόπλοιο θερμού αέρος DP.80 με κυβερνήτη τον Γιώργο Κοτζαγερίδη. Από τα αερόστατα θερμού αέρος το νέο απόκτημα "90 class" κάνει και αυτό τακτικά πτήσεις.

Δεν έχουμε άλλα στοιχεία, ονόματα, περιγραφές, φωτογραφίες. Ο αεροστατισμός στην χώρα μας ήταν πάντα θέαμα που προσέφερε στους ντόπιους κάποιος αλλοδαπός. Σπάνια μαθαίναμε για κάποια Ελληνική δράση, χωρίς οι σποραδικοί Έλληνες αεροστατιστές να συνδεθούν με τον λοιπό οργανωμένο αεραθλητισμό. Ελπίζουμε να αλλάξουν οι καιροί.

ΚΙΘΑΙΡΩΝΑΣ, Ο ΠΡΟΤΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Στις 9 Ιουνίου, θάνοντας στο Τατόι γύρω στις 12:00 για μία συνθήσιμη Σαββατάτικη πτήση, συνάντησε τον Προκόπη ο οποίος μου είπε αντί γιά καλημέρα, φώγε για ταξίδι. Ο Προκόπης δεν είχε άδικο αλλά εγώ ήμουν τελείως απρετούμαστος.

Δεν είχα χάρτη, φίλμ στην φωτογραφική μου υποχανή, υπολογιστής τελικής κατολίσθησης, πίνακα συγχονοτήτων, χάρτη τουαλέτας και οτιδήποτε άλλο είναι απαραίτητο ή χρήσιμο, έστω και γιά ένα μικρό ανεμοπορικό ταξίδι. Το μόνο που είχα μαζί μου ήταν θέληση γιά να συμπληρώσω τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να πάρω την ανεμοπορική διάκριση του ασημένιου "C". Ένα από τα πρώτα μακρυνά όνειρα του κάθε Ελλήνα ανεμόπορου. Στον Κιθαϊρώνα είχα πάει εύκολα άλλες δύο φορές, αλλά χωρίς τις προϋποθέσεις για επίσημη αναγνώριση.

Η προσπάθεια ξεκίνησε με ένα καλό γρήγορο πλήσιμο του σκονισμένου Καβ μου, το καθιερωμένο σπρώχιμο προς τον διάδρομο και την για πρώτη φορά, για μένα τουλάχιστον, κατάθεση σχεδίου πτήσεως γιά πτήση αποστάσεως με προορισμό μακρύνο από το Τατόι και μάλιστα με ίδια μόνο μέσα. Η προσπάθεια ήταν επιτυχής και το σχέδιο πτήσεως που ο πύργος ελέγχου χωρίς να προκαλέσῃ καμία δυσκολία δέχθηκε, έγραψε: Πτήση του ανεμοπτέρου SX-135 με προορισμό λίμνη Ναραθύνος, Πλαταίες Κιθαϊρώνας και επιστροφή Τατόι, προβλέποντας κλείσιμο του σχεδίου πτήσης από τον σέρα στην περίπτωση που θα προσγειωνόμουν σε κάποιο χωράφι στις Πλαταίες ή και αλλού.

Η απογείωση έγινε στις 13:50 και απαγκιστρώνοντας σε ύψος 450 μέτρων QFE Τατοου ξεκίνησα προς λίμνη. Η νέωση ήταν Cu 3/8 με βάση 2200 μέτρα και ανέμο Βόρειο-Βοριστικό 5-10 κόμβους. Η απόσταση σε σύνολο ήταν 75 χλμ. αλλά η απόσταση που θα μέτραγε για την επίδοση ήταν μόνο 57 χλμ. όση δηλαδή ήταν η μεγαλύτερη ευθεία της διαδρομής.

Στις 14:20 και από ύψος 1600 μέτρων QFE από το Τατόι (όλα τα ώητη της διαδρομής είναι από Τατόι) φωτογραφήθη 2-3 φορές το φράγμα του Ναραθύνος ως απομακρυσμένο σημείο εκκίνησης. Μετά 15 περίπου λεπτά, εισερχόμενος στην περιοχή Τατοου, είχα το χαμηλότερο ύψος μετά την εκκίνηση ήτοι 650 μέτρα QFE. Τα μέγιστα ύψη 1950 - 2000 μέτρων QFE πραγματοποιήθηκαν στη συνέχεια 4 φορές, και περί ώρες 14:50 - 16:00. Παρά τα ισχυρά ανοδικά μέσης έντασης +3 m/s το ταξίδι γινόταν αρκετά δύσκολο για ζύλινο ανεμόπτερο, λόγω των ισχυρών και εκτεταμένων καθοδικών. Ως ταχύτητες πλεύσεως μου μεταξύ των θερμικών ήταν συχνά λόγω καθοδικών και αντιθέτου ανέμου μεταξύ 110 και 150 Km δίνοντας μου κακό λόγο κατολίσθησης που πολλές φορές έφθανε το 15:1.

Στις 16:25 φωτογραφήθηκε το σημείο στροφής του γηπέδου των Πλαταίων από ύψος 950 μέτρων QFE και ήρθα σε επικοινωνία με το ανεμόπτερο SX-124 με χειριστή τον Χάρη Κουτσομητόπουλο και του ζήτησα να κλείσει το σχέδιο πτήσεως αν δεν επικοινωνήσουμε ξανά μέχρι τις 17:00.

Περίπου δέκα λεπτά αργότερα, και μετά από παρατεταμένη άνοδο σε θερμικό μέσης έντασης 3.5 m/s και από ύψος 1100 μέτρων επικοινώνησα και πάλι με το SX-124 και του ανακοίνωσα ότι άν μπορέω να κερδίσω και άλλο ύψος θα επιχειρήσω να επιστρέψω στο Τατόι. Πέντε λεπτά αργότερα και βλέποντας ότι οι πιθανότητες επιστροφής ήταν πολύ μικρές, με κύριες αιτίες ότι α) η ώρα πτωνή ήδη προχωρημένη, β) η νέωση στην περιοχή ήταν ήδη Cu 6/8 μη ευνοούσα την ανάπτυξη των απαντούμενων δια την επιστροφή θερμικών, γ) επικρατούσαν ισχυρότατα καθοδικά, δ) το απαντούμενο ύψος δια την εγκατάλειψη του Κιθαϊρώνας ήταν 1650 μέτρα QFE και ε) είχα εντοπίσει ευνοικότατα χωράφια μεγάλου μήκους (250 - 500 μέτρα με πολλές εναλλακτικές λύσεις), αποφάσισα να προσγειωθώ θορείως και σε απόσταση 1500 - 2000 μέτρων από τις Πλαταίες.

Άφού ήρθα σε επαφή με το SX-124 του ζήτησα να κλείσει το σχέδιο πτήσης, του ανέφερα το σημείο που θα προσγειωθώ και του είπα ότι θα επικοινωνήσω τηλεφωνικά με το υπόστεγο τας ΑΝΑΑ για περισσότερα στοιχεία και πληροφορίες σχετικές με την περιουσλογίη του ανεμοπτέρου.

Στις 16:48 προσγειώθηκα έντος του προειλεγμένου από αέρος χωραφιού, με ασφάλεια, χωρίς καμπύλια θλάψη στο ανεμόπτερο, ούτε γρατζουνίες, 25 περίπου μέτρα από τον παράλληλα με το χωράφι ευρισκόμενο αγροτικό δρόμο. Το χωράφι είχε αθέριστα στάχια ύψους περίπου 60 εκατοστών. Η προσγείωση έγινε τελείως στολαριστά με όλα τα αεροφρένα εν χρήσει και η απόσταση κυλήσεως ήταν μικρότερη από 10 μέτρα.

Διέτασ σε μετά την προσγείωση διεπιστώσα ότι όλα ήταν εντάξει και προσπάθησα χωρίς επιτυχία να ειδοποιήσω κάποιο ανεμόπτερο στο Τατόι. Εντός πέντε λεπτών εφθασε μία ουάδα χωρικών και αφού δύο από αυτούς υπέγραψαν ως μάρτυρες για την προσγείωση

νου, δγάλαμε τις απαραίτητες αναμυνοτικές φωτογραφίες. Κατόπιν τους ζήτησα να εκτιμήσουν τις ζημιές των σπαρτών τις οποίες και εκτίμησαν ώς μηδενικές. Μετά από απόφαση ότι το ανεμόπτερο είναι ασφαλές εκεί, αναχώρησα με έναν χωρικό που είχε αγροτικό και στις πεντε έθεσα στην πλατεία των Πλαταίων.

Επί είκοσι λεπτά, έκανα επανειλημμένες προσπάθειες να έρθω σε τηλεφωνική επαφή με το υπόστεγο της ΑΝΑΑ χωρίς επιτυχία. Το τηλέφωνο έχει την ιδιότητα να σε αγνοεί όταν ακριβώς το χρειάζεσαι περισσότερο. Τότε τηλεφώνησα στην γυναίκα μου και της ζήτησα να πάει στο υπόστεγο και, αφού ενημερώσει τον κύριο στο Τατόι, να επιβεβαίωσει και το κλείσιμο του σχέδιου πτήσεως και να με περιμένει εκεί.

Εγώ ξεκίνησα αμέσως με ένα αγοραλό για Τατόι. Κατά τις έξη το απόγευμα, περνώντας από τα υψώματα της Άγιας Συτήρας ήρθα σε επικοινωνία μέσω του υφορτού ασυρμάτου με το ανεμόπτερο SX-130 με χειριστή τον Ν. Μπαρτζελά στον οποίο ζήτησα και πάλι να κλείσει το σχέδιο πτήσης, να ειδοποιήσει την ΑΝΑΑ, και του ανέφερα τα περί προσγείωσης μου. Το κλείσιμο του σχέδιου πτήσεως ήταν σημαντικό γιά να μην απογειωθεί όλη η πολεμική αεροπορία, να ψάχνει το εξαφανισθέν πολιτικό αεροσκάφος.

Περί τις επτά έθεσα στο Τατόι. Στην είσοδο του αεροδρομίου με περίμεναν με προετοιμασμένο το τρέιλερ, οι Ρ. Μπατζανόπουλος, Η. Τζιτζίδης, ο Κώστας μαθητής της σχολής μας και η γυναίκα μου. Ξεκίνησαμε αμέσως και θύδασμε κατά τις οκτώ στις Πλαταίες. Για κακή μας τύχη ένας χωρικός από το διπλανό χωράφι είχε βάλει ένα ποτιστικό κανόνι σε λειτουργεία, και ο Προκόπης μας απέδειξε ότι ζέρει να τρέχει με την ιδιαίτερη ταχύτητα που απαιτούσε το κανόνι για να τον βρέχει συνέχεια. Άφου και πάλι τραβήξαμε τις απαραίτητες φωτογραφίες, μούσκεμα πιά από το νερό του κανονιού, ξεκίνησαμε το λύσιμο του ανεμοπτέρου. Λύσιμο και φόρτωμα στο τρέιλερ δεν χρειάστηκαν περισσότερα από μισή ώρα, ενώ ο ήλιος έδινε μεγαλοπρεπώς.

Η βραδιά συνεχίστηκε σε ταβέρνα των Πλαταίων όπου γλεντήσαμε. Ο Προκόπης κόντεψε να φάει όλη τη σούβλα με το κοκορέτσι και ο Μιχάλης Τζιτζίδης παρεπονείτο ότι εγώ, κάνοντας οικονομία, δεν παρήγεια την απαιτούμενη ποσότητα προβατίνας. Μετά από λίγο μας συνάντησε και ο Λεωνίδας ο χωρικός, ιδιοκτήτης του πρόχειρου ανεμοδρομίου ο οποίος μας ζήτησε να εκτιμήσουμε την ζημιά της σοδιάς του. Ο Μιχάλης προσπαθούσε να τον πείσει ότι χαλάσσαμε μόνο ΠΕΝΤΕ !!! στάχια αλλά ο Λεωνίδας αγρίεψε. Τον αποζημίωσαμε με 10.000 δρχ. και αυτός αποφάσισε ότι συμφέρει να μην ξανασπείρει το χωράφι του, αλλά να εισπράτει τέλη προσγείωσης από τα ανεμόπτερα της ΑΝΑΑ. Μας είπε μάλιστα ότι αν έρθουμε σε καμιά δεκαριά μέρες θα έχει θερίσει και η προσγείωση θα είναι λιγότερο προβληματική.

Η βραδιά έκλεισε με παγωτό στην Κηφισία. Ο

Προκόπης πήγε να ονειρευτεί, πως θα κάνει και εκείνος την ίδια επίδοση. Ήγω άρχισα να σκέπτομαι τα 300 χιλιόμετρα που είναι ο επόμενος ανεμοπορικός στόχος (χρυσού C).

Συχαριστώ θεριά το προσωπικό του Πύργου, τον ρυμουλκό Αντώνη Βλάχο, και τον επίσημο παραπρητή Νίκο Μπαρτζελά χωρίς την συνεργασία των οποίων δεν θα ήταν δυνατή αυτή η πτήση. Ακόμα ευχαριστώ το "Dimas Ground Crew", το οποίο αν δεν με μάζευε από το χωράφι, θα ήμουν ακόμα εκεί και θα παρακολουθούσα το ανεμόπτερο μου να λειώνει από το νερό του ποτιστικού. Επιφύλακσματα να τους θυμήσω, όπως και κάθε άλλο ανεμοπόρο στην δική τους προσπάθεια.

Τέλος ζητώ συγνώμη από τον χωρικό του διπλανού χωραφιού διότι η γυναίκα μου του αφέρεσε μεγάλη ποσότητα από τα φρέσκα κρεμμυδάκια του, και από το φουκαριάρικο ανεμόπτερο που άντεξε υπομονετικά τόσα πολλά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΗΜΑΣ

WORLD CLASS

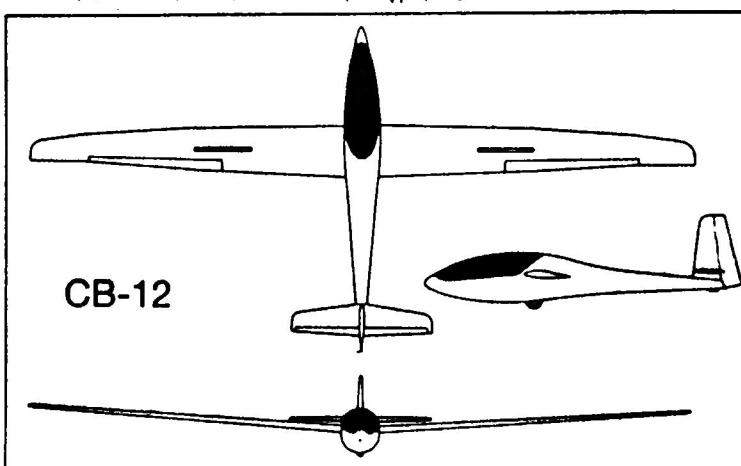
Άλλο ένα ανεμόπτερο της "κατηγορίας κόσμου" είδε το φως της δημοσιότητας. Πρόκειται για το CB-12 του Christian Brondel.

Παραθέτουμε το σχήμα του όπως το δημοσίευσε το περιοδικό Aerokurier. Το εκπτευμά του είναι 11.55 μέτρα και το βάρος του 120 κιλά. Κάθε πτέρυγα του ζυγίζει μόνο 35 κιλά.

Το ανεμόπτερο επιτυγχάνει (στα χαρτιά) λόγο καταλισθήσεων 1/36 και ελάχιστο βαθμό καθόδου 0.65 m/sec. Ταχύτης στολ 65 km/h (η μεγίστη επιτρέπομένη).

Το δεύτερο αυτό ανεμόπτερο (βλ. τεύχος μας 18) είναι και αυτό 12μέτρο και ιδιαίτερως ελαφρύ. Ηοίαζει σαν η "κατηγορία κόσμου" να έχει πάρει τον σωστό δρόμο. Η παλαιά κατηγορία "Club Classe" εκκεντέσματος 13.5 μέτρων, δεν έχει να δείξει τίποτα το κανούριο από την κατηγορία "Standart" των 15 μέτρων και δεν επεκράτησε. Ηοίαζει σαν τα 12 μέτρα να είναι ελπιδοφόρα.

Σε μερικούς ακόμα μήνες θα αρχίσουμε να βλέπουμε τα υποψήφια ανεμόπτερα και σε φωτογραφίες.

ΑΕΡΟΔΕΣΧΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Δέκα χρόνια χρειάστηκαν από την εποχή που οι Παπαζώνης και Τζομάκας εφοίτησαν στην "Ιη Σχολή Στελεχών Ανεμοπορίας" μέχρι να δουν την πρώτη δική τους σειρά ανεμοπόρων να εκπαιδεύεται στα Γιάννενα. Δέκα χρόνια σκληρής δουλειάς για να δημιουργήσουν την δική τους ομάδα, την δική τους σχολή, την δική τους "Ιη εκπαιδευτική Σειρά".

Ο Δημήτρης Τζομάκας, πρόεδρος της ΑΑΙ και ο Δημήτρης Παπαζώνης, εκπαιδευτής της λέσχης, άρχισαν να δημιουργούν τον πυρήνα των ισταμένων ανεμοπόρων τους που έγιναν και η ουσιαστική δύναμη κάθε ανεμοπορικής κινήσεως. Όπως όμως και σε όλες τις επιτυχείς δραστηριότητες, η ανεμοπορική μας παρέα ήρθε να βοηθήσει στο έργο και να απολαύσει τα φημισμένα Γιαννιώτικα θερικά.

Το μακρύ εκπαιδευτικό έργο του Παπαζώνη ήρθε να υποβοηθήσει για δύο εβδομάδες κλιμάκιο της Ανεμολέσχης Αθηνών με ένα ακόρη ανεμόπτερο. Το ανεμόπτερο ήρθε από την Αθήνα εν αερορρυμουλκήσει με χειριστή τον ίδιο τον Μ. Πουλικάκο. Η διαδρομή Αθήναι-Ιωαννίνια δεν έγινε πεπτικώς δύσκολη. Θέλει όμως πολλή προσοχή γιατί ο Κορινθιακός έχει ελάχιστα σημεία για αναγκαστική και από τις δύο του πλευρές.

Το αεροπλάνο πέταξε ο ακούραστος αερορρυμουλκός Απόστολος Γιώτης που έγινε δύο εβδομάδες έκανε μόνος του τις 167 ρυμουλκήσεις που απήλαυσαν οι γιαννιώτες μαθητές. Άπο πλευράς εκπαιδευτών τις περισσότερες πτήσεις έκαναν οι Δ. Παπαζώνης (73), Λ. Πικρός (47) και Ν. Μπαρζελάς (34). Ευχάριστη σύμπτωση ήταν η παρουσία του διευθυντού σχολής της ΑΑΑ την ημέρα ακριβώς που πέταξε ο πρώτος σολίστας της σειράς Συκράτης Καρβέδας. Άπο τότε και μέχρις ότου γράφεται αυτό το κείμενο έχει πετάξει σόλο και δευτέρος μαθητής ο Αθανάσιος Συθυρίου. Και το έργο συνεχίζεται...

Βέβαια εκτός από το καθαρό εκπαιδευτικό έργο οι πτήσεις ήταν και μία ευχάριστη αναγνώριση των ανεμοπορικών δυνατοτήτων της περιοχής. Σαν πιό ταξιδιάρης της παρέας, ο Ν. Μπαρζελάς απετόλμησε μία έξοδο προς την Αλβανία και μία προς το Μέτσοβο.

Τις εντυπώσεις του μας τις εκθέτει ο ίδιος στο σύντομο άρθρο που ακολουθεί. Παρ' όλο που και ο Παπαζώνης μας περιέγραψε δικό του ταξίδι στην περιοχή, προτιμήσαμε να δημοσιεύσουμε την περιγραφή Μπαρζελάς για να μην κατηγορηθή ο πρώτος ότι απλώς πενεύει το σπίτι του. Ήσας μιλήσει λοιπόν ο αμερόληπτος "αλλοδαπός":

ΓΙΑΝΝΕΝΑ, ΈΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΚΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

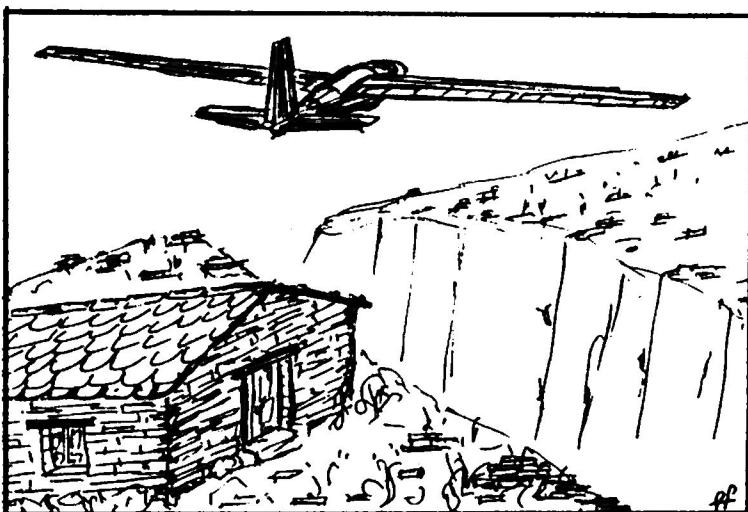
Το αριστερό μου φερό έδειχνε την κορυφή του Τσαμαντά και το δεξιό σκόπευε τον ορεινό όγκο της Νεμέρτσα. Άκριθς από κάτω ήταν ο δρόμος που μετά από πάντες χιλιόμετρα έφτανε στην Κακαβιά. Πέρα, στο βάθος της κοιλάδας του Άρινου, φαινόταν το ληγυρόκαστρο, το πετρόβι της Βορείου Ήπειρου. Είμαστε στα 2.350 μέτρα και ο ουρανός είχε κυριολεκτικά ανάψει από τα θερμικά. Ιωσ... αλλά όχι απέρριψα αυτοστιγμεί την μικρή τρελλή ιδέα να περάσω στον εναέριο χώρο της Αλβανίας. Ιωσ η ύστινα να διατηρούσε κάποιο από τα δόντια της. Αρχισα στροφή 180 μοιρών...

* * *

Το αεροδρόμιο των Ιωαννίνων βρίσκεται στην βόρεια άκρη της πόλεως, δίπλα στο σπήλαιο του Περάματος και σε υψόμετρο 550 μέτρων. Τα 2.300 μέτρα μήκος του διαδρόμου 14-32 εξασφαλίζουν την άνετη χρήση του (παρ' όλο το density altitude, με θερμοκρασία που το μεσημέρι έφθανε τους 30 βαθμούς, έφθανε τα 3.800 πόδια). Αυτό σε συνδιασμό με τον ασθενή άνεμο, κατά κανόνα πλάγιο, που σπάνια ζεπέρναγε του 5 κόμβους.

Η Ολυμπιακή, με τρεις πτήσεις των ΑΤΡ κάθε μέρα, μονοπολίζει την χρήση του αεροδρομίου. Και ξανικά ο ουρανός γέμισε με κίνηση. Άλλεπάλληλες πτήσεις ανεμοπτέρων, που έφθασαν τις 20 ημεροσεις, και θα τις ξεπερνούσαν αν οι υπηρεσίες του αεροδρομίου ήταν πιο ελαστικές. Γεγονός πάντος είναι ότι η καλή συνεργασία με τον πύργο ελέγχου ανέπτυξε κλίμα εμπιστοσύνης. Εποι, ενώ στην αρχή σταματούσαν οι πτήσεις μία ώρα πριν έρθει η Ολυμπιακή, αργότερα περιοριστήκαμε στα 20 λεπτά και, αν κάποιο ανεμόπτερο μπορούσε να διατηρηθεί στον αέρα, παρέμενε μακράν του αεροδρομίου και έβλεπε την προσγείωση της Ολυμπιακής από τον αέρα.

Οι μετεωρολογικές συνθήκες στα Γιάννενα την εποχή που βρεθήκαμε εκεί, θυμίζουν Κεντρική Ευρώπη τον Ιούνιο. Βάση νερών 1.700-2.000 μέτρα, θερμικά εντάσεως έως και 7-8 m/sec με μέση τιμή 2.5-3.5 m/sec, εκτεταμένα streeting (ή μάλλον avenueing). Άλλα και η μορφολογία του εδάφους θύμιζε άλλα μέρη: ψηλά βουνά, η λίμνη, τα εκτεταμένα δάση πίσω από το Ηλιοτέκνειο. Και τέλος η ίδια η πόλη, με την γραφική παλιά πόλη εντός των τειχών, ο κατάφυτος μύλος, οι διπλανοί καταπράσινοι λόφοι. Και βέβαια οι άνθρωποι, ευχάριστοι, καλλιεργημένοι και ευγενείς, τατιαρίζουν απόλυτα με το περιβάλλον. Είναι άραγε τυχαίο το γεγονός ότι η ανεμοπορία ιδέα ρίζων και άνθισε σε τέτοια μέρη όπως η Εδεσσα και τα Γιάννενα;

Σεκινύντας από το μαγευτικό αυτό περίβάλλον και πετώντας προς βορράν είχαμε φθάσει μέχρι τα Αλβανικά σύνορα, όπους ιδιαίτερο κόπο, πετώντας από θερμικό σε θερμικό. Οταν τα θερμικά είναι εύκολα έχει κανές καιρό και διάθεση να απολαύσει την διαδρομή. Στην περίπτωσή μας η διαδρομή μας έφερε κοντά στο φαράγκι του Βίκου, το ελληνικό Grand Canyon. Οταν επισκέπτεσαι τον Βίκο με αυτοκίνητο, βλέπεις ένα μικρό τμήμα μεγαλείου κάθε φορά. Πρέπει να δεις το φαράγκι από τον αέρα για να απολαύσεις το συνολικό μεγαλείο.

Οι εκτοξεύσεις στα Γιάννενα, όπως στην Εδεσσα, γίνονται με βίντζι. Το αποτέλεσμα είναι ότι γίνονται πολλές πτήσεις μικρής διαρκείας. Οι αερορρυμουλκήσεις που προσφέραμε στους Γιαννιώτες είχαν σαν αποτέλεσμα να απολαύσουν όλοι οι μαθητές μεγαλύτερες πτήσεις. Οταν μάλιστα έχει κανές την άνοδο εξασφαλισμένη, δεν κάνει και τόση ολοκούμια στο ύψος του. Όλοι οι μαθητές ευχαριστήθηκαν εκπαιδευση σε στόλι και άλλες ενεργειοθόρες (παρά λίγο να γράψω υποθέρες) ασκήσεις.

Όύτε το γέρικo Ka-7 αλλά ούτε καὶ το μεταλλικό Blenik είναι τα ιδιαίτερα ανεμόπτερα για πτήσεις αποστάσεων. Και τα δύο είχαν όταν ήταν νέα L/D καλλίτερο από 25. Σήμερα όμως οι γερικές πυτίδες τους θα έχουν κατεβάσει τον λόγο κάτια από 25. Αν αυτός συγκριθεί με το 35 των πλαστικών ανεμοπτέρων νοιτίζει κανές ότι με το Ka-7 δεν μπορεί να πάει πολύ μακριά. Και όμως, τα ενθουσιαστικά θερμικά και οι μηχανές βάσεις των Ιωαννίνων κάνουν ανεμόπτερα σαν το Ka-7 να αποτολμούν ταξίδια που σε άλλες περιοχές απαιτούν πλαστικά ανεμόπτερα.

***

"Σεκίνησα λοιπόν για το Μέτσοβο". Ήτοι αρχίζουν οι αφηγήσεις πτήσεων με μονοθέσια επιδόσεων. Στην περίπτωσή μας όμως... ξεκινήσαμε, ένας εκπαιδευτής με τον μαθητή του. Περάσαμε από πάνω όλη την λίμνη και βρεθήκαμε αντιμέτωποι με τον μεγάλο ορεινό όγκο της Πίνδου.

Από τον αέρα, όπως και πάνω στον χάρτη, μία πολύ χαρηλή οροσειρά χωρίζει το οφίπεδο των Ιωαννίνων από την κοιλάδα του Λαράχου που χαράζει την Πίνδο από Βορρά προς Νότον. Μία κοιλάδα που στην πραγματικότητα είναι ένα φαράγκι με αρκετά κατακόρυφα τοιχώματα. Κάθε σκέψη για προσγείωση σε ότι βλέπαμε εμπρός μας ήταν αδιανόητη. Η ασφάλειά μας ήταν το ύψος μας που μας επέτρεπε να γυρίσουμε ασφαλώς στα Γιάννενα. Όσο απομακρυνόμαστε, τόσο περισσότερο ύψος χρειαζόμαστε. Άλλα από ύψος, τα θερμικά να είναι καλά.

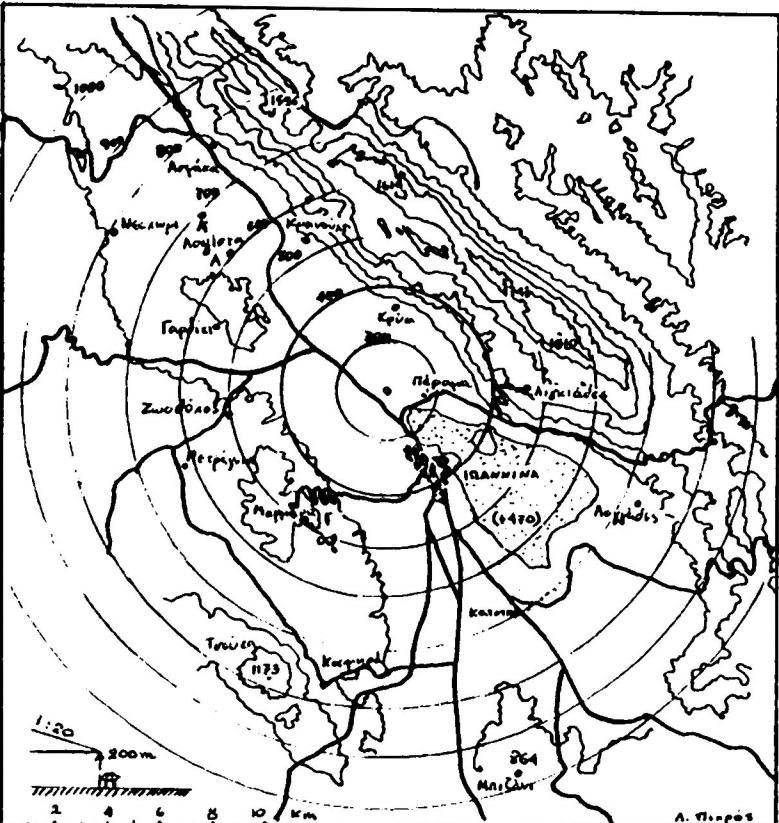
Τελικώς, από θερμικό σε θερμικό, θθάσαμε με αρκετό ύψος ασφαλείας κοντά στο Μέτσοβο. Το Αλπικό τοπίο της κεντρικής Πίνδου, με τις γυμνές βραχύδεις κορυφές, είναι πολύ πιο αυτλόζενο από τις Άλπεις. Εδώ οι κοιλάδες είναι στενές χαράδρες με βράχους και όχι πλατείς επίπεδοι λοιμώνες με πολλά αεροθλητικά αεροδρόμια. Είναι όμως το τοπίο, το

ΐδιο προκλητικό και μεγαλειώδες.

Ενα από τα πιό τολμηρά σχέδιά μου (ξέρετε από αυτά τα σχέδια που είναι περισσότερο όνειρα) είναι η πτήση Τατόι-Γιάννενα με ανεμόπτερο. Η απόσταση (μόλις 310 χλμ) δεν είναι μεγάλη, αλλά η διαδρομή πάνω από την καρδιά της Πίνδου προβλέπεται μοναδική. Μέχρι τώρα είχα εικόνες από το πρώτο μέρος της πτήσεως, το ξεκίνημα από το Τατόι. Τώρα έχω εικόνες και από το τέλος της πτήσεως, δηλαδή την απογευματινή προσέγγιση στο αεροδρόμιο των Ιωαννίνων πάνω από την λίμνη και την όμορφη πόλη.

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΡΤΖΕΑΙ

Η περιοχή των Ιωαννίνων με την χαρτη ασφαλείας για λόγο κατολισθήσεως 20/1.

ΣΤΟ ΑΡΓΙΝΙΟ

Τόσο κατά την μετάβαση όσο και κατά την επιστροφή της αποστολής της ΑΝΑΑ στα Γιάννενα, έγιναν πτήσεις στο αεροδρόμιο του Αγρινίου. Η συμμετοχή ήταν μικρή διότι η δραστηριότητα προγραμματιζόταν με μικρή προειδοποίηση. Συτυχώς ο τοπικός ραδιοσταθμός "Αγρίνιο 937" του ανεμοπόρου Α. Καλτσά μετέβιδε τις σχετικές πληροφορίες.

Το ανεμόπτερο που χρησιμοποιήθηκε στο Αγρίνιο (και στα Γιάννενα) ανοίκει στον αγρινιώτη θέτη Σαγανά αλλά εβρεύει στην Αθήνα. Όσο για την Αερολέσχη Αγρινίου, δεν μάθαμε να έλαμψε δισ της παρουσίας της. Η ανεμοπορία του Αγρινίου τι θα γίνει; Ο πρόεδρος Χαρατσάρης μας χρωστάει μία απάντηση από προηγούμενο τεύχος μας.

Άλλα και ο παλιός φίλος μας γ.γραμματεύς της αερολέσχης Ν. Αγγελόπουλος, που είναι χειριστής ΜΕΑ

από το 1980, δεν έχει να πεί τίποτα; Δεν τον ενοχλεί το γεγονός ότι μία ΜΕΑ βρίσκεται ήδη στο Αγρίνιο χωρίς να ανοίκει στο σηματείο;

Καρός είναι η λερολέσχη Αγρίνιου να αποκαλύψει τις προθέσεις της γύρω από την ενεργό ανεμοπορία που δοκιμάζει να αναπτυχθή στο Αγρίνιο. Το περιοδικό μας, η "ΠΤΗΣΗ" του Καθαρά, το "ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ" του Καλογεράκου, ο "Άγρινιο 937" του Καλτσά, είμαστε στην διάθεση κάθε ενεργού σηματείου. Δεν ζέρει όμως κανείς τι σκοπεύει να κάνει η λερολέσχη με τους ανεμοπόρους της. Αποτάσει την ανεμοπορία και πιώνει αυτήν τρεις; Η μήπως σκοπεύει να αναβαπτισθή στην αγλα ανεμοπορική οικογένεια;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΙΓΑΛΟΠΤΕΡΙΣΜΟΥ

Η δραστηριότητα της ΕΩΑ αναπτύσσεται όπως κάθε χρόνο με πολλούς αγώνες που καλύπτουν όλο τον Ελληνικό χώρο. Άξιολογη όμως προβολή της χώρας μας στο εξωτερικό έχουνε με την συμμετοχή της Ελληνικής ομάδας στους Βαλκανικούς αγώνες της Βουλγαρίας.

Η τετραμελής ομάδα μας πήρε δύο χρυσά και ένα χάλκινο μετάλλιο. Ήττα δηλαδή την Ιη και την 3η θέση στο ατομικό καθύς και την Ιη θέση στο ΟΜΑΔΙΚΟ.

Η Γενική Γραμματία Αθλητισμού, που χρηματοδοτεί αφιδώς την προπόνηση, το υλικό και τα έξοδα συμμετοχής τόσων αποτυχημένων προσπαθειών του

Ελληνικού αθλητισμού, ας γράψει κάπου τα αφανή συνόματα της εθνικής ομάδας των παραπεταμένων ΝΙΚΗΤΩΝ:

Αποκήτης Τσιρουνάς **ΒΑΑΚΑΝΙΩΝΙΚΗΣ (χρυσό)**

Ενωσις Αιγαλοπόρων θεσ/νίκης

Ιωάννης Μητρόπουλος 3η θέση (χάλκινο)

Λερολέσχη Ανατολικής Αττικής

Κυριάκος Βέργος

Λερολέσχη Ανατολικής Αττικής

Χάνς Ηπόλινερ

Λερολέσχη Ανατολικής Αττικής

Στην νικητήρια ανακοίνωση της Ομοσπονδίας υπάρχει και η ακόλουθη παράγραφος, τυπική της κρατουμένης στον αεραθλητισμό μας εθνικής καταστάσεως.

"Δυοπούμεθα ελληνικά που δεν σας ενημερώσαμε (αναφέρεται στην ΥΠΑ) πριν την συμμετοχή μας, αλλά αυτό έγινε διότι την προηγούμενη φορά που η ομάδα μας πήγε στην Βραζιλία, με επιστολή που έστειλε η ΕΔΑΕ για να μην γίνει δεκτή η συμμετοχή μας, δημιούργησε σχόλια για την ομάδα μας στους οργανωτές. Αυτό έγινε προκειμένου να αποφύγουμε την επανάληψη των σχολίων εις βάρος μας"

Τα δικά μας σχόλια περιττεύουν. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι για αποστολής τους τυχόν διυποτούντες, η ΕΩΑ μας στέλνει συνημμένα στην ανακοίνωση, φωτοαντίγραφα των Βουλγαρικών διπλωμάτων που απενεμήθησαν στην Ελληνική ομάδα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΑΝΕΜΟΠΟΡΟΥΣ

Στο περιοδικό μας έχετε διαβάσει επανηληρένως άρθρα αποτελόμενα σε εκπαιδευτές ανεμοπορίας. Τα άρθρα αυτά, μαζί με άλλα δημοσιευμένα παλαιότερα στην "Αθλητική Λεροπορία" του Π.Καλογεράκου, συγκεντρώθηκαν σε ενιαίο βιβλίο που εξεδόθη προσφέτως.

Το βιβλίο αποτελείται βεβαίως σε εκπαιδευτές, αλλά, κάθε προκεχωρημένος μαθητής ανεμοπόρος μπορεί, διαβάζοντας το βιβλίο, να καταλάβει καλύτερα το τι διδάσκεται και γιατί το διδάσκεται έτσι. Γιαυτό η Σχολή Ανεμοπορίας προτίμησε να τυπώσει περισσότερα αντίτυπα και να τα διαβέτει προς πάληση στους ανεμοπόρους, μαζί με το λοιπό εκπαιδευτικό υλικό.

Το βιβλίο τυπώθηκε στο τυπογραφείο της γενικού γραμματέως της ΑΝΑΑ Βασ. Δουφεζή, προσφορά και αυτή στην ελληνική ανεμοπορία.

Τα υπάρχοντα σχήματα των επι μέρους άρθρων πλαισιώθηκαν από το σχέδιο του εξωσύλλου που φιλοτέχνισε ο αρχιτέκτων Ηλίας Μήτρος. Το σχέδιο αυτό είναι βασισμένο σε ευρυγύνια φωτογραφία του 1976 που πήρε στο ΑSK-13 ο ανεμοπόρος Π. Σαβουλίδης. Η φωτογραφία αποτελεί μέρος της περιοδευούσας φωτογραφικής εκθέσεως που έγινε πάντα στην διάθεση των σηματείων.

Στην ανεμοπορία κάθε επιτυχής δράση είναι συνισταμένη της ευγενούς προσφοράς περισσοτέρων αεραθλητών.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Με μεγάλο ενδιαφέρον περιμέναμε την εφετινή θερινή κατασκήνωση της ΑΝΑΑ που τελεκύς δεν έγινε. Τα προηγούμενα χρόνια είχαμε επανήλημένες αναφορές για μεσημβρινό κύμα όρους.

Στο Τατόι, έχουμε συνηθίσει τα κύματα όρους κατά την χειμερινή περίοδο, περισσότερο στην ανατολή και δύση παρά το μεσημέρι. Ήως γινόταν το μεσημβρινό κύμα;

Συζητήσαμε πολὺ το φαινόμενο μεταξύ μας, την καλύτερη ώμως εξήγηση την πήραμε σε συζήτηση με τον παλέμαχο μετεωρολόγο Άγγελο Κακούρο που πέρα δεν είχε θγει ακόμα στην σύνταξη.

Όλοι έρουμε ότι για να δημιουργηθεί κύμα όρους, εκτός από τον ισχυρό άνεμο, απαιτείται κατακόρυφη στρωμάτωση: λατθαίεια-ευστθαίεια-αστάθεια. Ήν λοιπόν υποθέσουμε ότι το πρώτο υπάρχει μία γενική ευστάθεια με ελάχιστη έστω αστάθεια σε κάποιο μεγαλύτερο ώντος, αρκεί η μεσημβρινή αστάθεια του κατωτέρου στρώματος τριβής της ατροσφαιρας για να δικαιολογηθεί το μεσημβρινό κύμα του Μαραθώνου.

Εφέτος ώμως δεν είχαμε σχετικές αναφορές για να κάνουμε λεπτομερέστερη έρευνα και έτσι, το μεσημβρινό κύμα όρους του Μαραθώνα παραμένει πρόκληση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΕΡΟΜΟΝΤΕΑΙΣΜΟΥ

Το 1973, όταν εδόθη για πρώτη φορά κρατική επιχορήγηση, τα αεραθλητικά σωματεία δεν ξεπερνούσαν τα 10. Η πίττα ώμως άρχισε να μοιράζεται κατά κεφάλι και όχι κατά μακρόνυμο προγραμματισμό. Ήτοι τα σωματεία άρχισαν να πληθύνονται (οι σφραγίδες, όπως έλεγαν οι κακές γλύσσες) και σύντομα έφθασαν τα 50. Όταν έγιναν καμπιά τριανταριά, αρχικουμάνταρος (ανεμοποριστή) της αναπτυξιακής περίοδου ήταν ο Γ. Πλειώνης που απεφύγισε ότι έπρεπε να κάνει κάποιο συντονισμό. Εθέσκισε λοιπόν τον επιτυχόντα θεσρό του επησόου συνέδριου Προέδρων και Γ. Γραμματέων.

Στο συνέδριο παρείχοντα γενικές οδηγίες προς τα σωματεία, αλλά ομιλούσαν και οι εκπρόσωποι αναφέροντας τα τοπικά τους προβλήματα. Οι περισσότερες ομιλίες των εκπροσώπων συνοψίζονταν στο: "Σας μεταφέρω τον θερό χαιρετισμό της αερολέσχης ... ζητάμε τζάμπα καιώνια, ζητάμε τα αεροπλάνα ιδιωτικής αεροπορίας να εισάγονται στελές, ζητάμε να μας αγοράσετε αεροπλάνο, ζητάμε να μας βρείτε αεροδρόμιο (το ακούσαμε και αυτό)".

Οσο πιο πρωτάρης ήταν ο ομιλητής από τα τότε κρατούντα, τόσο πιο μακρύς ήταν ο κατάλογος των αιτημάτων και, τόσο πιο μακρά ήταν η αγόρευση. Σαράντα ομιλητές επί 10 λεπτά ο καθένας (επιολκύς) κάνει επτά ώρες επαναλήψεως του ίδιου τροπαρίου. Και ως γνωστόν, το πολὺ το κυριελέησον το βαριέται κι ο παπάς.

Όταν ο Β. Κοντογιώργος συνέλαβε αρχικουμάνταρος της περιόδου εκδημοκρατισμού του αεραθλητισμού, τα αθλήματα είχαν πάρει το δικαίωμα να κάνουν, αντί της γενικής ουζητήσεως, ανεξάρτητες συσκέψεις για τα πραγματικά προβλήματά τους, στο στενό τους κύκλο. Ο αερομοντελιστής σταμάτησε να υφίσταται τα προβλήματα των αεροπλάνων (ή των ανεμοπτέρων, ή των αλεξιπτών) που δεν τον ενδιέφεραν.

Με την ανάτυχη των κατ' αεράθλημα ομοσπονδιών το πρόβλημα ελύθη αυτομάτως. Κάθε ομοσπονδία κλείστηκε στο σπίτι της και άρχισε την εσωτερική οργάνωση και πολλαπλασιασμό της, με αναπτυξιακές κριτήρια.

Βαθμιαία ώμως, η πρώτη κατ' άγκον ομοσπονδία, η του αερομοντελισμού, έφθασε στο σημείο αναπτύξεως που απαιτούσε πανελλήνιο συνέδριο στελεχών. Ήτοι, εφέτος, το "2ο Πανελλήνιο Σεμινάριο Αερομοντελισμού" δεν ήταν μία απλή κατατοπιστική συνάντηση αλλά, ένα πλήρες συνέδριο γενικής ενημερώσεως.

Στελέχη με περί πολλά δεκαετιών όπως ο Γ. Σεβαστός, Γ. Κυνοσταντακάτος, Α. Παπαδόπουλος, Γ. Τσιούγκος, Α. Λαζαρός, Ν. Κατσαράς, Ν. Κλαυδιανός (κατά σειράν παλαιότητος, όπως τα καλά κρασιά) εδίβαζαν όχι μόνον καθαρά μοντελιστικά θέματα αλλά, και θέματα οργανώσεως και διοικήσεως.

Ιδιαίτερως επιμεληρένο το "Έγχειριδιο Στελεχών Αερομοντελισμού", που ετοιμασε ο Γ. Κυνοσταντακάτος, περιλαμβάνει αναπτυξιακά υποδείγματα δράσεων και κατασκευών, καθώς και λεπτομερείς οδηγίες για τα κυριότερα προβλήματα που απασχολούν τα σωματεία. Το εγχειρίδιο αυτό είναι πρότυπο στο είδος του και πρέπει να το συμβουλευθούν και τα λοιπά αεραθλητικά που διευρύνουν την δράση τους ανά την Ελλάδα.

Αξιοζήλευτη είναι η αρμονική συνεργασία των δυναμικοτέρων στελεχών του αερομοντελισμού που εργάζονται συστηματικά και ολομέτωπα στην αεραθλητική τους Ομοσπονδία. Η εφευρετικότης του Σεβαστού συνδυαζόμενη με την επικέλειση του Κυνοσταντακάτου και την μεθοδικότητα του Παπαδόπουλου, κάνουν θαύματα. Η ιστορία του αεραθλητισμού προοβείται σταθερά, αφίνοντας πίσω της όσους δοκιμάζουν να την σταματήσουν.

ΕΚΔΟΣΗ: Κυριάκος Μπούσιας

Σόλωνος 7 Αθήνα

Τηλ: 36 10 679

ΣΥΝΤΑΞΗ: Κωνστ. Πικρός

ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

- ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
- ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ
- MANAGEMENT LETTER
- 1992 EUROPEAN REPORT
- MARKETING NEWSLETTER
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
- TOURISM NEWSLETTER
- BUSINESS HORIZON